ЛЮДЗІ МОТАЛЯ

спрыяе развіццю ўсяго населенага пункта

Фота Валерыя КАРАЛЯ.

ўнітарнае прадпрыемства «Шыкалай» спецыялізуецца на перапрацоўцы рыбы. Там зараз занятыя пад два дзясяткі чалавек, і прадукцыя карыстаецца попытам. З райцэнтра, іншых гарадоў нярэдка едуць у фірменны магазін рыбаперапрацоўшчыкаў па прадукцыю. У аграгарадку і ваколіцах ужо і цяжка сказаць, які бізнес сельскагаспадарчага кірунку не прадстаўлены. Зараз асобныя прадпрымальнікі сталі займацца вырошчваннем буякоў, парэчкі, з'явілася новая піларама. Некаторыя знайшлі сябе ў гандлёвай справе. У чатырохтысячным Моталі больш за дваццаць вялікіх і малых магазінаў. У нас наогул умеюць працаваць. Наша сельгаспрадпрыемства «АграМоталь» — адно з найлепшых не толькі ў раёне, але і ў вобласці. «А калі ёсць работа, дастойная зарплата, дык людзі і не спяшаюцца пакідаць родныя мясціны», — разважае Мікалай Шыкалай.

А хто і пакідае, бывае, вяртаецца. Як, напрыклад, Мікалай Стасевіч. Яшчэ ў 90-х ён канчаткова вярнуўся на малую радзіму, адкрыў сваю пякарню. Сёння гэта прадпрыемства «Анікс Санія» — невялікая фабрыка па вытворчасці печыва «Мотальская выпечка». Кампанія Мікалая адкрыла музей хлеба з дапамогай гранта Еўрасаюза. А каб прыцягнуць больш наведвальнікаў у музей і сваю вёску, Мікалай Стасевіч заняўся аграэкатурызмам, пабудаваў на беразе Ясельды цудоўную сядзібу «Мотальская Венецыя».

Сацыяльная адказнасць бізнесу

Без удзелу прадпрымальнікаў сёння немагчыма ўявіць сацыяльную, культурную сферу аграгарадка, яго добраўпарадкаванне, лічыць старшыня Мотальскага сельскага Савета Сяргей Піліповіч. Той жа вытворчы кааператыў «Моталь» не раз дапамагаў інвалідам па зроку, дзецям-інвалідам, школам, музеям, выдзяляў грошы на рамонт і будаўніцтва храмаў. А фестываль «Мотальскія прысмакі», які ўпэўнена становіцца брэндам Іванаўскага раёна, мясцовыя дзелавыя людзі, можна сказаць, выпеставалі, вынеслі на сваіх плячах. Як вядома, арганізаваць і правесці падобны фестываль, прыняць такую колькасць гасцей — гэта вялікія траты. Ды і паказаць сваю прадукцыю трэба прыгожа, ярка, запамінальна. Адным словам, тутэйшыя прадпрыемствы становяцца галоўнымі героямі і дзеючымі асобамі названага фестывалю падчас яго правядзення. А з'яўленне такога фэсту стала лагічным працягам работы ды адлюстраваннем «жылкі» мясцовых жыхароў.

Святлана ЯСКЕВІЧ.
Іванаўскі раён.

МЕРКАВАННЕ

Старшы выкладчык кафедры эканомікі і кіравання Рэспубліканскага інстытута павышэння кваліфікацыі і перападрыхтоўкі Мінпрацы і сацабароны Наталля ДОЛБІК:

— Зразумела, на вёсцы выгадна займацца сельскай гаспадаркай: гадоўляй буйной рагатай жывёлы, свіней, трусоў, вырошчваннем бульбы (для насельніцтва і юрыдычных асоб па заказах). Прыбытковасць справы залежыць ад якасці прадукцыі, затрат на яе вытворчасць і таго, наколькі фермер гатовы ўдзяліць увагу пошуку патэнцыйных пакупнікоў. Я разумею, што канкурэнцыя вельмі вялікая, але яна ёсць усюды. Заўсёды нейкія вытворцы сыходзяць з рынку, пераходзяць у іншую сферу. Разам з тым сказаць, што ніша запоўненая на 100 працэнтаў, немагчыма ні пра які кірунак. Усё знаходзіць свайго пакупніка. Проста трэба выкарыстоўваць розныя маркетынгавыя стратэгіі.

У сельскай мясцовасці патрабуюцца таксама розныя паслугі. Той жа рамонт абутку і адзення, цырульні, фітнес, танцы, цэнтры для дзяцей. Гэтыя віды дзейнасці развіваюцца яшчэ лепш, чым гаспадарка. Калі ў Мінску такіх паслуг шмат, то ў вёсках яны ўвогуле адсутнічаюць.

Вясковыя бізнесмены могуць разлічваць на істотныя льготы. Так, згодна з Дэкрэтам № 6 «Аб стымуляванні прадпрымальніцкай дзейнасці на тэрыторыі сярэдніх, малых гарадскіх паселішчаў, сельскай мясцовасці», вытворцы ўласнай прадукцыі вызваляюцца на сем гадоў ад падаткаў. Індывідуальныя прадпрымальнікі, якія плацяць адзіны падатак, могуць атрымаць па ім добрыя льготы, бо мясцовыя выканаўчыя органы маюць права прымаць рашэнне аб паніжэнні гэтых ставак.

У раёнаў ёсць праграмы развіцця рэгіёнаў, на якія выдаткоўваецца пэўнае фінансаванне: тыя, хто хоча адкрыць сваю справу, могуць разлічваць на грашовую дапамогу ў рамках гэтых праграм. Плюс ёсць магчымасць атрымання грантаў. Цяпер шмат еўрапейскіх праграм аказваюць падтрымку развіццю менавіта сельскай ініцыятывы. Гранты невялікія, але для прыватніка з'яўляюцца істотнымі.

Наталля ЛУБНЕЎСКАЯ.

РЭПЛІКА З МЕСЦА

Дзмітрый ГЕНТЭР, гаспадар аграсядзібы ў Бераставіцкім раёне:

— Распачаць агратурыстычны бізнес пасадзейнічалі некалькі фактараў. У першую чаргу — ільготнае крэдытаванне банка і амаль адсутнасць падаткаў. Гэта добрыя дзяржаўныя прэферэнцыі, якія далі магчымасць пабудаваць дыхтоўны дом і нават стварыць вадаём. Але мы сутыкнуліся з пэўным колам праблем, якія звязаны са знаходжаннем аграсядзібы ў пагранічнай зоне. А тут ёсць свае асаблівасці. Для прыёму і размяшчэння замежных турыстаў неабходна мець спецыяльны дазвол. Бывае, што турысты едуць цераз мяжу і жадаюць прыпыніцца на аграсядзібе на некалькі дзён. Але за такі кароткі тэрмін мы не паспяваем аформіць дакументы. Гэта адбівае ахвоту ў замежнікаў, і яны едуць далей. Пастаянныя госці ведаюць такую асаблівасць пагранічнай зоны і заказваюць месцы загадзя. Напрыклад, расіяне, якія плануюць правесці тут навагоднія святы, зрабілі гэта ўжо зараз.

Мы самі заказваем гэты пропуск, едзем у пагранічны атрад, падаём дакументы, аплачваем. Я чуў, што з гэтага года замежнікі могуць аформіць дазвол праз інтэрнэт, але гэтым ніхто пакуль не скарыстаўся. Для таго, каб зрабіць гэта мне, патрэбны копіі пашпартоў. Высылаць даныя пашпарта ніхто не згаджаецца. У той жа час пяць дзён для афармлення — гэта даволі працяглы тэрмін, які не спрыяе заезду турыстаў, напрыклад на ўік-энд.

Я не аднойчы спрабаваў агучыць праблему па афармленні дазволу для замежных турыстаў. Лічу, што ведамствы павінны неяк дагаварыцца паміж сабой, каб прыгранічныя аграсядзібы маглі прымаць турыстаў з-за мяжы на любы тэрмін — і кароткі, і доўгі, як пажадае сам турыст. Дарэчы, яшчэ не так даўно, у прыгранічную зону ўваходзіла значная частка Гродзенскага раёна, у тым ліку і Аўгустоўскі канал. Пасля таго як гэтыя перашкоды былі зняты, тэрыторыя набывае сапраўдны турыстычны росквіт.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

БІЗНЕСУ

Чаму і як вучаць у інкубатары

— Я не ўмела ні вязаць, ні шыць, пачынала з нуля, — прызналася ўдзельніца праекта Юлія Пашковіч. Дзякуючы атрыманым ведам, пачала вязаць розныя дзіцячыя цацкі. Я ўжо зарэгістравалася ў якасці рамесніцы, каб зарабляць легальна. У планах — вязаць розныя рэчы: шапкі, рукавіцы, шкарпэткі. Прадаваць вырабы збіраюся на выстаўках-кірмашах, праз сетку спецыялізаваных магазінаў. Ужо з адным з іх заключыла дагавор і аддала на рэалізацыю вязаных зайцоў.

Наталля Ліпай з Калодзішчаў з гонарам дэманструе мне сваю прыгожую работу — вязаную карціну «Лета яснае».

У нашай краіне створаны беспрэцэдэнтныя ўмовы для развіцця рамесніцтва. Мяркуйце самі: за адну базавую велічыню ў год кожны грамадзянін Беларусі можа зарэгістравацца рамеснікам, стварацъ сваёй працай прадукцыю і прадаваць яе. Для некаторых цяпер гэта стала не толькі дадатковым, а ўжо і асноўным заробкам.

— Я вучылася ў адной групе з Юляй. Заняткі былі настолькі цікавыя, што праходзілі на адным дыханні. Як і мая новая сяброўка, я ўпершыню ўзяла ў рукі пруткі. Настойлівасцю, стараннем дасягнула пэўных вынікаў. У далейшым з'явіўся спартыўны азарт, збіраюся афармляць рамесніцтва і прадаваць свае вырабы. Калі ты аднойчы палюбіла гэтую справу, то ўжо назаўсёды.

У былых вучаніц з 'явілася магчымасць прасоўваць свой прадукт праз інтэрнэт-платформу «Робім разам», якую адкрыў бізнес-інкубатар. Тут можна размяшчаць інфармацыю аб вырабах, работах, аб сабе, прычым, бясплатна.

Як паказвае практыка, варыянтаў і ідэй для адкрыцця сельскага бізнесу мноства. Людзі хочуць не толькі зарабляць, але і развіваць сваю малую радзіму, рабіць яе багатай. А жадання і працавітасці вяскоўцам хапае, што засведчыў фестываль «Тутэйшая гаспадарка», які прайшоў на пляцоўцы інкубатара. На працягу двух дзён рамеснікі і фермеры прадстаўлялі сваю прадукцыю.Такім чынам яны не толькі рэалізоўвалі свае вырабы, але і заяўлялі аб сабе.

Наталля Лукашэвіч дэманстравала разнастайныя алеі — ільняны, кунжутны, грэцкага арэха, а таксама спецыі, соусы, касметычныя сродкі ручной работы. Гэта сямейны бізнес, а сыравіна рыхтуецца ў дубовай бочцы ручным спосабам. Таму прадукцыя атрымліваецца найлепшай якасці.

Рамесніца Ганна Канавалава паказала вязаныя вырабы з казінага пуху. Рэчы з яго не толькі добра сагреваюць, асабліва цяпер, але і дапамагаюць пры розных захворваннях.

Словам, бізнесменам-пачаткоўцам ёсць у каго вучыцца і пераймаць вопыт.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.
Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.